

1. ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΛΙΝΑ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .02/01/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .02/01/2020

Σελίδα: 1

1. ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΛΙΝΑ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/01/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/01/2020

Σελίδα: 30

Πέμπτη 2 Ιανουαρίου 2020

30

Φιλελεύθερος

Arts & Life

ΤΗΣ ΑΙΤΑΛΙΚΗΣ ΚΑΤΤΗ

αραμονή Πρωτοχρονιάς, στις αρχές της δεκαετίας του '70. Η Μελίνα **Μερκούρη** είναι στη Νέα Υόρκη. Χωρίς διαβατήριο, χωρίς υπηκοότητα. Της

την έχει αφαιρέσει το δικτατορικό καθεστώς που κυβερνά την Ελλάδα, στις 12 Ιουλίου του 1967, για τις δηλώσεις που είχε κάνει εναντίον των πραξικοπηματιών.

Η Μελίνα, τα μεσάνυχτα της αποφράδας 21ης Απριλίου, βρισκόταν στο εξωτερικό, καθώς ήδη είχε αναγνωριστεί καλλιτεχνικά και πραγματοποιούσε εμφανίσεις στο Μπρόντγουεϊ της Νέας Υόρκης, όπου έπαζε στο «Ιλια Ντάρλινγκ» με τον **Ζιλ Ντασέν** (βασισμένο στην ταινία «Ποτέ την Κυριακή»). Ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν αυτός που την ενημέρωσε για το πραξικόπημα. Η Μελίνα δεν έχασε στιγμή. Με δάκρυα στα μάτια κάνει δηλώσεις σε αμερικανικά μέσα κατά της χούντας.

Οι πραξικοπηματίες, μέσω του Παττακού, ανακοινώνουν ως αντίποινα την αφαίρεση της ιθαγένειάς της, για να λάβουν από τη Μελίνα **Μερκούρη** μια ιστορική απάντηση: «Εγώ γεννήθηκα Ελληνίδα και θα πεθάνω Ελληνίδα. Ο Παττακός γεννήθηκε φασίστας και θα πεθάνει φασίστας». Είχε, μάλιστα, γραφτεί και τραγουδι για την περίπτωση αυτή, με τον τίτλο «Είμαι Ρομιά», σε στίχους της ίδιας και μουσική του γιου και της κόρης του **Ζιλ Ντασέν**, Τζόε και Ρισέλ **Ντασέν**.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ

Εκατό χρόνια από τη γέννηση της «τελευταίας Ελληνίδας θεάς» συμπληρώνονται φέτος και το υπουργείο Πολιτισμού έχει κηρύξει το 2020 «Έτος Μελίνας **Μερκούρη**». Με αφορμή την επέτειο, θα θυμηθούμε μια Πρωτοχρονιά στη Νέα Υόρκη, με τη Μελίνα μόνη, καθώς ο **Ζιλ Ντασέν** έχει πάει στο Ισραήλ να πολεμήσει (το κράτος ήταν σε εμπόλεμη κατάσταση με την Αίγυπτο). Έτσι, μοιράζεται τη βραδιά με τον φίλο της, τον σπουδαίο θεατρικό συγγραφέα Τέρενς ΜακΝάλι, ο οποίος την περιγράφει σε άρθρο του στους «New York Times», στις 30 Σεπτεμβρίου του 2001, με τίτλο «Μελίνα, μια Ελληνίδα θεά, πολύ αληθινή».

Από την υπέροχη ανάμνηση ξεχωρίζει η λέξη «Thathmo». Ακατάληπτη, πλιν κατά βάθος είναι και ελληνική και χαριτωμένη. Απλώς, ο ΜακΝάλι δεν την άκουγε σωστά. Κι ως την επαναλάμβανε συχνά η Μελίνα. Δύο λέξεις όλες κι όλες είχε συγκρατήσει: τη λέξη «Ελα» και αυτούς τους φθόγγους που χρειάζεται μεγάλη φαντασία για να αποκαταστήσει κανείς, σχηματίζοντας τη λέξη «θαύμα». Δύο λέξεις των οποίων τη σημασία ο συγγραφέας δεν έμαθε ποτέ. Είναι, λοιπόν, πραγματικό θαύμα πώς οι δύο φίλοι κατάφεραν να συνεννοηθούν. Το όχημα των συνομιλιών τους ήταν η αγγλική γλώσσα. Αλλά η καλύτερη επικοινωνία, η πιο ανεπιτημένη, γίνεται με τη γλώσσα της καρδιάς. Κι έτσι, δεν χρειαζόταν να ξέρει τι σημαίνει «ελα» και «θαύμα». Οποτε τα άκουγε, γνώριζε πως ζεκανά μια μαγκαή σκηνή.

Η νύχτα που περιγράφει στο άρθρο του, ήταν μαγική, σαν σκηνή από ταινία. «Ήταν παραμονή Πρωτοχρονιάς, στις αρχές της δεκαετίας του '70. Μια καταπαγωμένη νύχτα. Δεν περίμενα ποτέ ότι η Μελίνα θα δεχόταν την πρόσκλησή μου να περάσει τη βραδιά μαζί μου και με τους φίλους μου στο «West Village», ιδίως αφού θα έπρεπε να ανέβει τέσσερις ορόφους με τα πόδια».

Πήγε όμως. Με τη γούνα και τις πανύψηλες μπότες της. Στις 2 το πρωί, ύστερα από μια

νύχτα ζέφρενης διασκέδασης, ξεκίνησαν με τα πόδια για το σπίτι της Μελίνας. Ταξί, ούτε για δείγμα. «Ελα» φώναζε εκείνη και άρχισε να περπατά. Σε λίγα λεπτά είχαν φτάσει μπροστά στο «Julius», ένα φημισμένο γκέι μπαρ ασοφκτικά γεμάτο. Η Μελίνα ρώτησε τι είναι. Της είπε. Εκείνη περιεργάστηκε το εσωτερικό από τα μεγάλα παράθυρα. «Thathmo» αναφώνησε.

«Thathmo, thathmo» συνέχιζε να θαυμάζει. «Υποθέτω ότι δεν είχαν τέτοια μπαρ στην Αθήνα» σημειώνει -ωσού- ο ΜακΝάλι (ο οποίος δεν έχει κρύψει ποτέ τη σεξουαλική του ταυτότητα - παντρεύτηκε μάλιστα τον σύντροφό του). «Σαφνικά, κάποιος από μέσα είδε τη Μελίνα **Μερκούρη** να κοπά προς το μέρος τους. Το νέο διαδόθηκε σαν πυρκαγιά. Μέσα σε δευτερόλεπτα όλοι εστίασαν στη σαρ. Ηουχία για μια στιγμή. Κατόπιν, το μισό μπαρ ξεκόπηκε έξω για να παροτρύνει τη Μελίνα να μπει. Πριν καλά καλά το καταλάβουν, ήταν σε κάποιο περιβλεπτό σημείο του «Julius», τραγουδώντας τα «Παιδιά του Πειραιά». Επρόκειτο για την πιο λαμπερή και, είμαι βέβαιος γι' αυτό, για την καλύτερη Πρωτοχρονιά της ζωής μου».

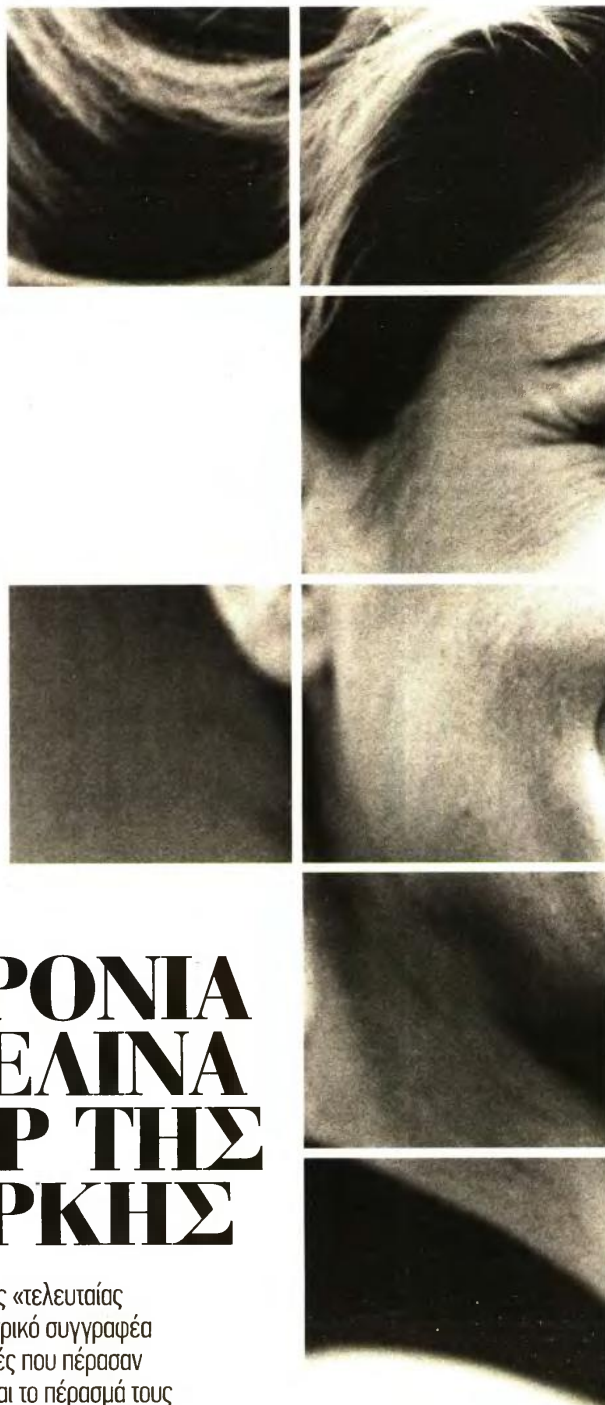
Ο ΜακΝάλι και η Μελίνα μοιράστηκαν πολλές όμορφες και πικρές στιγμές. Γνωρίστηκαν τη δεκαετία του '60, εκείνη πρωταγωνίστρια στο «Ιλια Ντάρλινγκ» στο «Μπρόντγουεϊ» κι εκείνος φέρελπης θεατρικός συγγραφέας, ήδη με επιτυχίες στο ενεργητικό του. Είχε λατρέψει τις ταινίες της, ιδίως τη «Φαίδρα», το «Τον Κοπί» και το «Ποτέ την Κυριακή». Την είχε εκθειάσει στις κριτικές του στους «New York Times». Όσο για τη «Στέλλα», είχε πει ότι είναι ο δικός της «Γαλάζιος άγγελος». «Δεν ξέρω τι την τράβηξε σε μένα», λέει με αφοπλιστική ανασφάλεια. «Ελπίζω όχι ο φόβος που έβλεπε στα μάτια μου».

Το «Ιλια Ντάρλινγκ» ήταν η θεατρική εκδοχή του «Ποτέ την Κυριακή», την οποία ο ΜακΝάλι θεωρούσε ανώτερη ταινία από τον «Ζορμπά». Είδε τη Μελίνα στη σκηνή και γοητεύτηκε βαθιά από την προσωπικότητα και το ταλέντο της. «Η **Μερκούρη** παραμένει μέχρι σήμερα μία από τις υπέρτατες θεατρικές παρουσίες της ζωής μου», επιμένει. Τότε είχε πιστέψει τόσο σε αυτήν, ώστε να της γράψει ένα ολόκληρο έργο, χωρίς μάλιστα να του το ζητήσει. Το «Cuba, Si».

Έτος Μερκούρη

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΗ ΜΕΛΙΝΑ ΣΤΑ ΜΠΑΡ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση της «τελευταίας Ελληνίδας θεάς», η γνωριμία της με τον θεατρικό συγγραφέα Τέρενς ΜακΝάλι τη δεκαετία του '60, οι γιορτές που πέρασαν μαζί στο West Village χωρίς τον **Ζιλ Ντασέν** και το πέρασμά τους από το Julius όπου τραγούδησε τα «Παιδιά του Πειραιά»

1. ΜΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΛΙΝΑ

Μέσο: ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .02/01/2020 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .02/01/2020

Σελίδα: 31

Πέμπτη 2 Ιανουαρίου 2020

Arts & Life

Φιλελεύθερος

31

ΠΡΙΝ ΚΑΛΑ ΚΑΛΑ ΤΟ ΚΑΤΑΛΑΒΟΥΝ, ΗΤΑΝ ΣΕ ΚΑΠΟΙΟ ΠΕΡΙΒΛΕΠΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΤΟΥ "JULIUS", ΤΡΑΓΟΥΔΩΝΤΑΣ ΤΑ "ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ". ΕΠΡΟΚΕΙΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΟ ΛΑΜΠΕΡΗ ΚΑΙ, ΕΙΜΑΙ ΒΕΒΑΙΟΣ ΓΓ' ΑΥΤΟ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

ΤΕΡΕΝΣ ΜΑΚΝΑΛΙ

“ΤΗ ΦΙΛΗΣΑ. ΗΤΑΝ ΠΑΓΩΜΕΝΗ, ΟΠΩΣ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΠΟΤΕ”

Η Μελίνα και ο Τέρενς ΜακΝάλι έμειναν φίλοι σε όλη τους τη ζωή. Τον Φεβρουάριο του 1994, έσπευσε να τη συναντήσει στο «Memorial» όπου χειρουργήθηκε. Με κομμένη την ανάσα παρακολουθούσε τις εξελίξεις, δίπλα στους δικούς της ανθρώπους. Λίγες μέρες μετά, έζησε τη μόνη πικρή εμπειρία που εκείνη του έδωσε: «Φορούσε ένα λευκό κοστούμι, πολύ κομψή και περιποιημένη. Τη φίλησα. Ηταν παγωμένη. Όπως δεν ήταν ποτέ η Μελίνα. Νεκρή. Κρατώ πάντοτε τη φωτογραφία της στο γραφείο μου. Αν ποτέ την κατέβασο, θα έχω σταματήσει να πιστεύω πως, ό,τι και να συμβεί, η ζωή είναι ωραία».

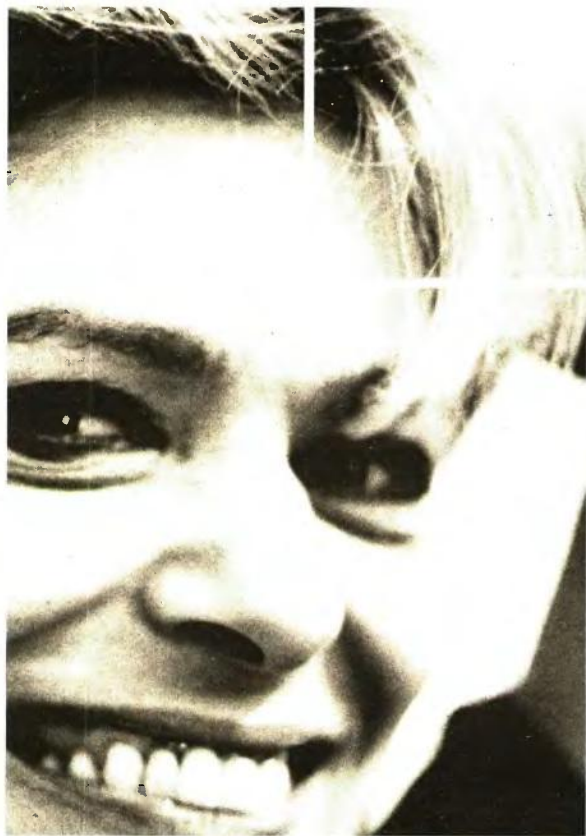
Ο Τέρενς ΜακΝάλι είναι Αμερικανός θεατρικός συγγραφέας. Στην Ελλάδα είναι γνωστός κυρίως από τα έργα του «Μαρία Κάλλας-Master Class», «Η Φράνκι και ο Τζόνι στο φεγγαρόφωτο» (με πρωταγωνιστές, στην κινηματογραφική του εκδοχή, τον Άλ Πασινό και τη Μισέλ Φάιφερ) και «Στάση κοιταλιού». Πριν από λίγα χρόνια η παράσταση με το έργο του «Corpus Christi» στο «Χυτήριο» είχε αντιμετωπίσει μεγάλα προβλήματα από φανατικούς, που οδήγησαν στο να κατέβει. Η Μελίνα λείπει από τη χώρα μας και σε αυτές τις περιπτώσεις...

Είκοσι πέντε χρόνια μετά τον θάνατο και εκατό από τη γέννηση της Μελίνας **Μερκούρη**, η μακροβιότερη υπουργός Πολιτισμού τμήματι, καθώς το έτος 2020 έχει ανακηρυχθεί Έτος Μελίνας **Μερκούρη** από το υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. «Παρά την αναγνώριση που είχε ως ηθοποιός, η Μελίνα **Μερκούρη** σε όλη τη ζωή της έδινε μάχες μάχες εναντίον της δικτατορίας και αγώνες για την επιστροφή των **Γλυπών** του **Παρθενώνα**, ενώ χάραξε μια επιθετική πολιτική πολιτιστικές διπλωματίας και δημιουργήσε σημαντικό θεσμό που εξακολουθούν να υπάρχουν έως σήμερα, όπως η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, τα ΔΗΠΕΘΕ, αλλά και μεγάλα έργα, όπως η ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας» έχει δηλώσει η υπουργός Λίνα Μενδώνη κατά την αναγγελία της ανακήρυξης. Τα 100 χρόνια από τη γέννηση της διεθνούς star του κινηματογράφου και του θεάτρου, της αγωνίστριας της Δημοκρατίας, της πολιτικού, της μεγάλης Ελληνίδας, συμπληρώνονται στις 18 Οκτωβρίου, αλλά οι εκδηλώσεις ξεκινούν σύντομα και πραγματοποιούνται σε συνεργασία με το ίδρυμα που φέρει το όνομά της.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι εκδηλώσεις θα σχετίζονται με τον αγώνα που η ίδια είχε ξεκινήσει διεθνώς για την επιστροφή των **Γλυπών** του **Παρθενώνα**, με την πρωτοποριακή δουλειά που είχε κάνει με τα Δημοτικά Περιφερειακά Θέατρα, ως προς τη δημιουργία και τη λειτουργία τους, με την προσφορά της ως υπουργού αλλά και ηθοποιού. Με την αφορμή μιας έκδοσης η οποία αφορά ένα συνέδριο υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας για τα Μάρμαρα, και για την οποία τώρα δουλεύουν στελέχη της Προεδρίας της Δημοκρατίας με το υπουργείο Πολιτισμού, θα υπάρξει τον Απρίλιο κινητοποίηση και πρόσκληση των επιτροπών που έχουν δημιουργηθεί σε όλον τον κόσμο, να μεταβούν στη συζήτηση για την πολιτική και τις κατευθύνσεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν για το θέμα αυτό.

Επίσης, υπάρχει πολύ υλικό το οποίο αφορά τη Μελίνα, κοστούμια της, συνεντεύξεις της, αφίσες από τις κινηματογραφικές ταινίες -μερικές από αυτές είναι έργα τέχνης- οι ίδιες οι ταινίες της. Όλα αυτά θα συγκροτήσουν μια μεγάλη έκθεση την οποία θα οργανώσει το υπουργείο Πολιτισμού μέσα στο 2020, παράλληλα με ένα ξεχωριστό κινηματογραφικό αφιέρωμα και μια σειρά μουσικών εκδηλώσεων. Τέλος, το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα, το οποίο είχε έναν πρωτεύοντα ρόλο στην πολιτιστική πρωτεύουσα της Αθήνας, μια ιδέα της Μελίνας, είχε οργανώσει μια μεγάλη έκθεση την οποία εγκαινίασε η Μελίνα. Ήταν από τις βασικές εκθέσεις του τότε εορτασμού.

Ο ΜακΝάλι και η Μελίνα μοιράστηκαν πολλές όμορφες και πικρές στιγμές. Γνωρίστηκαν τη δεκαετία του '60, εκείνη πρωταγωνίστρια στο «Μηρόντιουσι» κι εκείνος φέρελπις θεατρικός συγγραφέας, ήδη με επιτυχίες στο ενεργητικό του

